

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму «Право» для підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти Науково-дослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України за спеціальністю 081 «Право» в галузі знань 08 «Право»

Рецензована освітньо-наукова програма «Право» НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України розроблена з урахуванням положень Закону України «Про вищу освіту» (зі змінами), Стандарту вищої освіти зі спеціальності 081 «Право» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 924 від 31.07.2023 р., внутрішніх нормативних документів Інституту. Інформація щодо освітньо-наукової програми підготовки здобувачів вищої освіти розміщена на офіційному веб-сайті Інституту відповідно до чинних вимог.

Метою освітньо-наукової програми визначено підготовку висококваліфікованих, конкурентоспроможних, інтегрованих у європейський та світовий науковий та освітній простори фахівців ступеня доктор філософії в галузі «Право» за спеціальністю «Право», здатних до продукування нових ідей, розв'язання комплексних теоретичних і практичних проблем у галузі права, застосування методології наукової і педагогічної діяльності, проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. Дана мета враховує сучасні потреби суспільства і держави у підготовці фахівців, здатних до опанування нових навичок, планування та реалізації власних наукових проєктів, креативності, вміння працювати у складних, змінюваних умовах стрімкого розвитку знань та технологій.

Підготовка докторів філософії за спеціальністю 081 «Право» (галузь знань 08 «Право») залежить від якісної змістовної розробки та належного забезпечення науково-методологічного, організаційного і методичного рівнів підготовки освітньо-наукової програми. Рецензована програма включає в себе визначення програмних компетентностей та результатів навчання, форми і строк навчання, характеристику освітньо-наукової програми, придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання, опис викладання та оцінювання, ресурсне забезпечення реалізації програми, опис академічної мобільності та інші обов'язкові елементи.

Загальний обсяг освітньої складової рецензованої програми становить 45 кредитів ЄКТС, що цілком відповідає законодавчим вимогам.

Представлена оновлена редакція освітньо-наукової програми розширює перелік обов'язкових освітніх компонент. Цикл загальної підготовки є фундаментальним і комплексним, що дає змогу здобувачам ступеню доктора філософії отримувати якісну підготовку та сформувані фаховий та науково-освітній потенціал особистісного розвитку з орієнтацією на мультикультурність, краще володіння декількома мовами, на найвищій досягнення теорії та практики науково-дослідної та педагогічної діяльності, здатність інтегруватися у світовий простір професійної діяльності. Дисципліни циклу фахової підготовки спрямовані на оволодіння глибокими, проблемно-орієнтованими знаннями зі спеціальності, які є сучасними, актуальними для сучасного державознавства. Вивчення цих дисциплін сприяє формуванню у здобувачів навичок системного мислення, критичного аналізу, прогностичного моделювання, міжгалузевої комунікації.

Відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту» створена варіативна складова освітньо-наукової програми, яка надає здобувачам вищої освіти можливість реалізувати своє право на вибір індивідуальної освітньої траєкторії. При чому обсяг циклу вибіркових освітніх компонент збережений на рівні 26 відсотків від загального обсягу освітньої складової програми.

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення здобувачем ступеня доктора філософії власного наукового дослідження під керівництвом наукового керівника та оформлення його результатів у вигляді дисертації. Рецензована програма

містить перелік видів наукової роботи здобувача та форми її контролю. Цикл наукової підготовки здійснюється за індивідуальним планом наукової роботи здобувача. Основні тематичні напрями наукової діяльності здобувачів визначаються відповідно до Пріоритетних напрямків фундаментальних та прикладних наукових досліджень у галузі права Національної академії правових наук України, а також Стратегії розвитку Науково-дослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України на 2023–2027 роки, що створює умови для забезпечення відповідності освітньо-наукової програми правової галузі знань та місії й стратегії розвитку Інституту.

В цілому слід відмітити, що елементи освітньо-наукової програми виконані на високому науково-методичному рівні. Послідовність їх викладення є цілком обґрунтованою та логічною, надає змогу здобувачам всебічно, цілісно і глибоко дослідити об'єкт та створює можливість здобуття усіх передбачених програмою компетентностей.

Розподіл компетентностей в освітньо-науковій програмі на інтегральну, загальні та спеціальні відповідає сучасним вимогам до освітніх програм, формує наукове і практичне підґрунтя для підготовки здобувачів третього освітнього рівня, а також сприяє формуванню висококваліфікованих фахівців в галузі права. Особливо слід підкреслити особливу увагу, яка приділяється в освітньо-науковій програмі формуванню загальних компетентностей. Стратегією розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки МОН передбачено, що в освітніх програмах по підготовці здобувачів вищої освіти всіх рівнів найбільш актуальним є набуття універсальних компетентностей — вміння вчитися, опрацьовувати інформацію, швидко опановувати нові технології, бути здатним до критичного мислення та креативного підходу до завдань. Повною мірою це завдання реалізується рецензованою програмою. Програмні компетентності корелюються із програмними результатами навчання та системно забезпечуються компонентами освітньо-наукової програми, про що свідчать додані до програми матриці відповідності.

На підставі викладеного можемо констатувати, що рецензована освітньо-наукова програма «Право» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» в галузі знань 08 «Право» відповідає усім основним вимогам, які висуваються до такого роду програм, та може бути рекомендована до реалізації в НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України.

Д.ю.н., професор,
Професор кафедри конституційного
права Національного університету
«Одеська юридична академія»

Н. В. Мішина